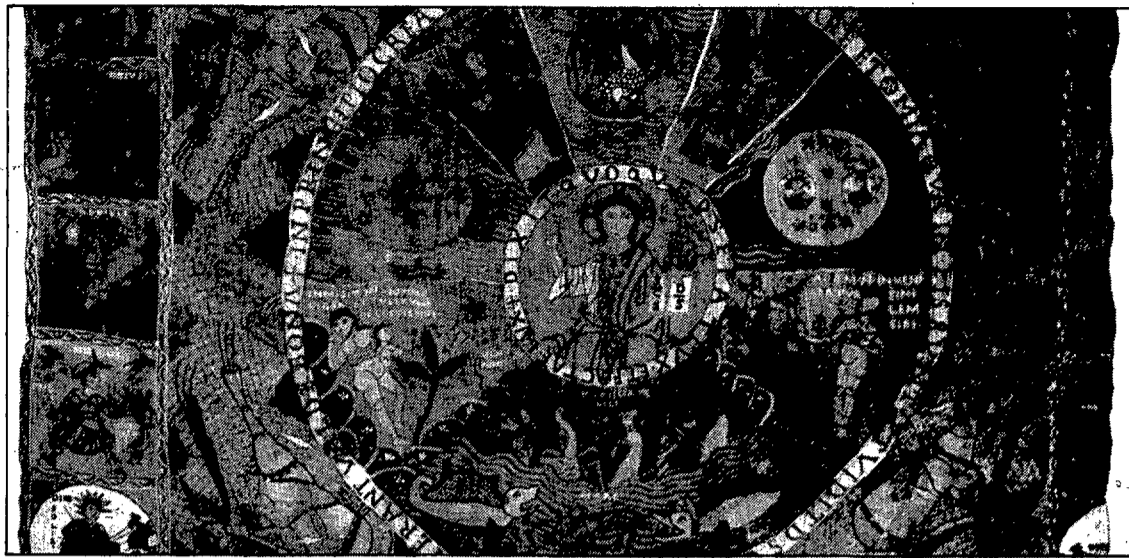

El tapís de la Creació té clares influències orientals

En aquest breu recorregut pels orígens d'un dels components més presents en l'art medieval occidental, esmentem tres centres que creiem essencials: Jerusalem, Antioquia i Alexandria. Després de la conversió de Constantí al cristianisme, Jerusalem recuperà el caràcter de Ciutat Santa i gaudí del patronatge de l'emperador de Roma. A mitjan segle IV es convertí novament en la ciutat esplendorosa i en el centre principal d'atracció del Pròxim Orient. S'hi bastiren nombrosos edificis, entre els quals destacava la gran basílica del Sant Sepulcre, sens dubte una de les construccions que més han influenciat en l'arquitectura medieval d'Occident, des de les basíliques cristianes romanes fins als edificis religiosos de planta central. De fet, l'arquitectura solament modifica les formes del classicisme grecoromà per adaptar l'espai al culte seguint-les, però, molt de prop. No així les arts figuratives, les quals obeeixen al nou pensament neoplatònic i abandonen les representacions clàssiques, malgrat que a voltes la interdependència és realment estreta. Vegeu i compareu a tall d'exemple els sepulcres romans i paleocristians del presbiteri de l'església de Sant Feliu, a Girona.

Jerusalem es convertí, alhora, en centre cabdal de pelegrinatge i en seu imperial durant el sojorn de l'emperadriu Eudòxia, muller de Teodosi II. Poc més de cent anys després, cap al 560, Justinà, l'emperador bizantí, arrodoní l'engrandiment de la Ciutat Santa i hi feu construir l'església de la Nativitat de Betlem, un altre dels edificis de més projecció a Occident. Actualment ben poca cosa ha restat dempeus de la Jerusalem cristiana i bizantina.

La influència d'Orient en l'art medieval

La recent aparició del llibre El Tapís de la Creació de la Catedral de Girona, obra de Pere de Palol, posa de manifest un cop més la constant dualitat Orient-Occident en el procés de formació i configuració de l'art medieval. «La identitat iconogràfica de Girona i Venècia és incompleta», afirma Palol a propòsit de l'escena de la creació del firmament entre les aigües del brodat gironí. I en un altre paràgraf del seu llibre remarca com «Girona és una nova prova de la penetració cap a Occident de fórmules de la miniatura creades a

Primer els perses i després dels musulmans arruïnaren o desnaturalitzaren l'estructura i fesomia de la ciutat i els seus edificis.

Tanmateix, l'expansió de l'imperi bizantí cap a la Mediterrània occidental i l'anar i venir de pelegrins al llarg de l'Edat Mitjana afavoriren els intercanvis i el coneixement entre Orient i Occident. En són exemples il·lustra-

l'Orient cristià i bizantí».

Des dels primers temps del cristianisme les vies de penetració de la cultura artística han estat el nord d'Àfrica, on el món copte a Egipte juga un paper essencial i molt especialment, per la proximitat a nosaltres, la península italiana. Roma primer i la Itàlia septentrional i la Magna Grècia després, han constituït autèntics ponts que han servit per a agermanar l'Orient i l'Occident en llurs produccions artístiques gairebé fins a l'Edat Moderna.

tius les ampelles de plata de Monza, decorades amb escenes de la Vida de Crist i inscripcions gregues. D'altres exemples pintats, com els frescos de Dura Europos o les miniatures de l'Evangeliari de Rabula, configuren la iconografia cristiana que hom troba a l'Occident medieval. Tot amb tot, cal no oblidar els objectes realitzats en ivori. A les cobertes de l'Evangeliari Et-

chimiadzin, probablement del segle VI, s'hi representa un Crist sense barba, amb el cabell curt, el mateix tipus que el Pantocràtor que presideix el brodat de la catedral de Girona, l'origen del qual s'ha de situar enmig del cristianisme copte d'Egipte.

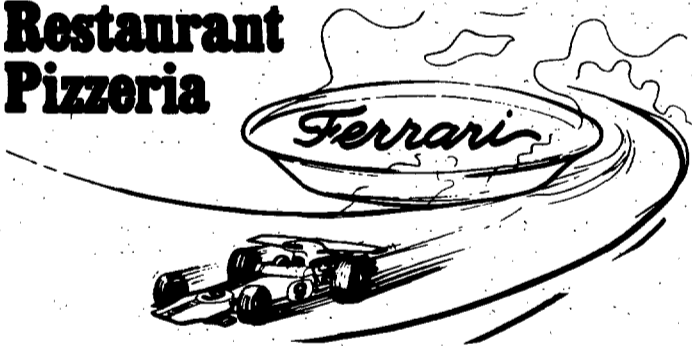
Antioquia és l'altra ciutat que hem esmentat al principi. En els segles IV i V era una capital del Pròxim Orient amb tanta força i

puixança com Constantinoble. Quarter general dels primers cristians, lloc de naixença de Sant Lluc, posseïa l'església dedicada a la Divina Harmonia, impressionant volum octogonal, aixecat per Constantí II a la primera meitat del segle IV. Serví de model, sembla, per a l'església dels Sants Sergi i Bac i dos-cents anys més tard per a la de San Vitali, de Ravenna, des d'on el model s'escampà arreu d'Europa fins al segle XII, en particular entre l'arquitectura romànica.

Força més importància per a la cultura artística occidental tingué Alexandria, la ciutat més gran del món hel·lenístic. Tot i les escasses restes conservades, cal fer esment que se situà, ja abans del segle V, a l'avançada dins la creació de l'art cristià. Els exemples d'Al-Bagawat, Saqqara, Bawit, etc. són exponents creatius de l'art copte, tant iconogràficament com estilísticament. Les pintures al fresc dels absis del convent de Sant Apol·ló, a Bawit (segles V-VII), ofereixen notables paral·lelismes amb els absis pintats del nostre romànic. A la fi, però, pràcticament tota la cultura artística oriental pasà, abans d'arribar a nosaltres, pel sedàs bizantí. La Constantinoble i la Ravenna de Justinà i els centres de cultura bizantina de la zona de Venècia i del sud d'Itàlia exerciren fins al Renaixement la força que estirava un cop de la corda mentre la cultura germànica era a l'altra costat. La potència d'una o altra es reflecteix en el camp de la creació artística segons àrees geogràfiques i circumstàncies polítiques fins a l'homogeneïtzació de la cultura humanística del Renaixement europeu.

Pere Freixas

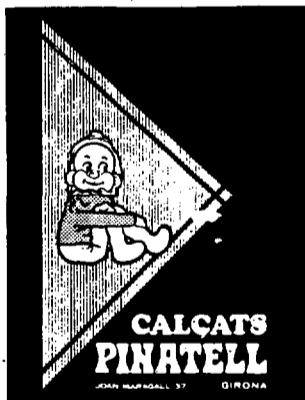
Restaurant Pizzeria

Desitja a tots els seus clients i AMICS unes bones festes i un pròsper Any Nou

c/. BARCELONA, N° 423 Tel. 20 14 03 GIRONA

NENS!!

Per gentilesa d'aquestes tres botigues

Els patges dels Reis, com cada any, us donaran regals i recolliran les vostres cartes. Us esperem el dia 3 de 5 a 9 de la tarda. CALÇATS PINATELL.

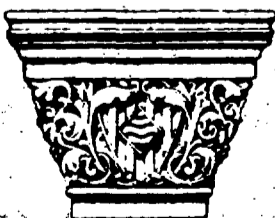
Cafè i CR-CRT!
glu-glu-glu...!!

BONES FESTES

Plaça Sant Agustí, 10
Pge. Albéniz
Tel. 20 83 01
GIRONA

Casellas

Bones Festes!

**PEDRES
MARBRES
GRANITS
DECORACIÓ**

ART EN PEDRA

Travessia de la Creu, 33 - Tel. 20 29 33 - GIRONA

Taller: Avda. de la Garriga, s/n. - Tel. 20 49 76 - ST. JULIÀ DE RAMIS